

PATVIRTINTA

Vilniaus verslo kolegijos

direktorius

2020-11-10 įsakymu Nr. V-28A

VILNIAUS VERSLO KOLEGIJOS BENDROSIOS IR AKADEMINĖS ETIKOS KODEKSAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Bendrosios ir akademinės etikos kodeksas (toliau – Kodeksas) įtvirtina pagrindines etiško elgesio nuostatas, kurių tiesiogiai nereglamentuoja Lietuvos Respublikos norminiai teisės aktai, Vilniaus verslo kolegijos (toliau - Kolegijos) darbo tvarkos dokumentai bei darbo sutartys.
2. Kodeksas nubrėžia tolerancijos ribas: išryškina bendrosios ir akademinės etikos požiūriu vengtiną elgesį.
3. Kodekso tikslai – skatinti Kolegijos mokslinės veiklos ir studijų kokybės kultūrą ir socialiai atsakingą etišką elgesį, puoselėti akademinį sąžiningumą, skaidrumą, nubrėžti atsakomybės ribas, padėti Kolegijos bendruomenei vertinti ir spręsti konkrečias akademinio gyvenimo situacijas, kuriose iškyla etinio pobūdžio klausimai, atlikti moralinio švietimo funkciją, drausminti akademinės bendruomenės narius, reguliuoti akademinės bendruomenės narių elgesį.
4. Šiame Kodekse vartojamos sąvokos:
  - 4.1. Akademinė bendruomenė – Kolegijos studentai, dėstytojai, mokslo darbuotojai, kiti tyrėjai.
  - 4.2. Akademinė etika – visuotinai akademinės bendruomenės pripažintos ir įtvirtintos Kolegijos etikos kodekse akademinės vertybės, užtikrinančios mokslo ir studijų proceso skaidrumą, akademinės bendruomenės narių akademinį sąžiningumą, tarpusavio pasitikėjimą, pagarbą, lygybę, teisingumą, nediskriminavimą, atsakingumą, tausų išteklių vartojimą, akademinę laisvę, mokslo ir studijų darbų vertinimo nešališkumą ir intelektualinės nuosavybės apsaugą.
  - 4.3. Akademinės etikos klausimus nagrinėjanti institucija (toliau – Akademinės etikos komisija) – Kolegijos sudaryta kolegiali institucija, vykdanči akademinės etikos kodekso priežiūrą.
  - 4.4. Pamatinės akademinės etikos vertybės – akademinis sąžiningumas, atsakingumas, lygybė, teisingumas, nediskriminavimas, atskaitingumas, skaidrumas, tausūs išteklių vartojimas, akademinė laisvė, mokslo ir studijų darbų vertinimo nešališkumas, pasitikėjimas, pagarpa.
  - 4.5. Socialiai atsakingas elgesys – Kolegijos ir jos akademinės bendruomenės nario sąmoningas, etikos principais grįstas brandus elgesys ją supančioje – išorinėje ir vidinėje – aplinkoje.

- 4.6. Suinteresuotosios šalys – asmenys, savo veikla ar veiksmais darantys ar galintys daryti tiesioginį ir / ar netiesioginį poveikį Kolegijai.
- 4.7. Kitos sąvokos, vartojamos šiame Kodekse, yra suprantamos kaip Lietuvos Respublikos Mokslo ir studijų įstatyme ir kituose teisės aktuose įtvirtintos sąvokos. Kolegijos Kodekse yra apibrėžtos ir kitos sąvokos (pavyzdžiui, citavimas, savęs plagijavimas, ir pan.).
- 4.8. Kodekso funkcijos:
  - 4.8.1. ginti Kolegijos akademinės bendruomenės narių poreikius ir interesus, suderinti organizacinę elgseną su visuomenės vertybėmis ir akademinės etikos principais;
  - 4.8.2. būti pagrindine akademinės etikos užtikrinimo priemone Kolegijoje;
  - 4.8.3. padėti Kolegijos akademinės bendruomenės nariams suvokti savo misiją visuomenėje, socialinę atsakomybę;
  - 4.8.4. padėti pasiekti didesnę Kolegijos veiklos skaidrumą;
  - 4.8.5. parodyti visuomenei, kad Kolegijai rūpi atsakingas, profesionalus elgesys;
  - 4.8.6. formuoti ir saugoti Kolegijos įvaizdį;
  - 4.8.7. nustatyti kriterijus, kuriais Kolegijos akademinės bendruomenės nariai vadovaujasi bendraudami;
  - 4.8.8. skatinti Kolegijos akademinę bendruomenę dorai ir efektyviai atlikti savo funkcijas;
  - 4.8.9. skatinti Kolegijos akademinę bendruomenę pasikliauti savo ir institucinių vertybių supratimu;
  - 4.8.10. būti Kolegijos kompetencijos formavimo(si) priemone profesinių susitikimų, diskusijų pagrindu (pavyzdžiui, inicijuojant etiško elgesio mokymus);
  - 4.8.11. padėti Kolegijai pasiekti aukštą akademinio sąmoningumo ir socialinės atsakomybės lygį.

II. BENDROSIOS ETIKOS NORMOS

5. Kolegijos akademinės bendruomenės etikos normas įtvirtina pagrindinės etiško dalykinio (akademinio) elgesio nuostatos, kurios parodo Kolegijos akademinės etikos politikos kryptis ir kurių įgyvendinimą užtikrina Lietuvos Respublikos teisės aktai, sutartys, Kolegijos vidaus tvarkos dokumentai.
6. Akademinė laisvė reiškia akademinės bendruomenės narių teisę atvirai dėstyti savo požiūrį į studijų ir mokslinių tyrimų organizavimą ir administravimą, necenzūrojamai išreikšti kritines pastabas, laisvai plėtoti mokslinę veiklą pasirenkant metodus, Kolegijos įsipareigojimą apsaugoti akademinės bendruomenės narį nuo suvaržymų. Atsakingas naudojimasis šia teise reikalauja, kad akademinės bendruomenės nariai tokią pat teisę pripažintų ir kitiems bendruomenės nariams, palaikytų kritinio mąstymo tradiciją bei atviro svarstymo atmosferą Kolegijoje.
7. Atsakingam naudojimuisi akademinė laisve prieštarauja:
  - 7.1. nepakantumas kitai Kolegijos akademinės bendruomenės narių nuomonei bei argumentuotai kritikai;
  - 7.2. Kolegijos akademinės bendruomenės narių teisės išsakyti ir ginti savo nuomonę priimant sprendimus, reikšmingus Kolegijos akademinėi bendruomenei, jos padaliniams ar pačiam asmeniškai, ignoravimas arba kitas ribojimas;
  - 7.3. teisės atsakyti į kritiką ar kaltinimus ignoravimas arba kitas ribojimas;

- 7.4. dalyvavimas moksliniuose tyrimuose ar bandymuose, susijusiuose su žala žmogui, gamtai, visuomenei ar kultūrai.
8. Priklausymas Kolegijos akademinėi bendruomenei įpareigoja paisyti bendrųjų Kolegijos interesų ir pagal galimybes prisidėti prie studijų ir mokslinių tyrimų tikslų įgyvendinimo. Todėl etikos požiūriu akademinės bendruomenės nariai privalo:
- 8.1. aktyviai laikytis akademinio sąžiningumo standartų ir atviros prieigos principo studijų procese ir mokslinėje veikloje;
  - 8.2. inicijuojant ir / ar vykdant projektus, siejamus su Kolegijos vardu, siekti, kad jų rezultatai tarnautų bendriems Kolegijos interesams ir būtų viešai prieinami;
  - 8.3. pranešti Akademinės etikos komisijai apie atvejus, kurie gali būti susiję su korupcija ar mėginimu daryti neteisėtą poveikį Kolegijos bendruomenės nariui;
  - 8.4. teikti turimą informaciją Akademinės etikos komisijai ir / ar Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriui, nagrinėjant galimus akademinės etikos ir / ar procedūrų pažeidimus;
  - 8.5. atsisakyti naudotis balsavimo teise, kai Kolegijos savivaldos institucijose sprendžiamas finansavimo, nuobaudos skyrimo ar skatinimo klausimas, dėl kurio gali kilti interesų konfliktas;
  - 8.6. naudoti Kolegijos vardą ir vykdyti darbą joje politiniams tikslams tik gavus raštišką Kolegijos sutikimą.
9. Kolegijos akademinės bendruomenės narių santykiai grindžiami pagarbos, geranoriškumo, nešališkumo ir nediskriminavimo principais. Neetišku elgesiu laikomas elgesys, pažeidžiantis šiuos principus ir nuostatas:
- 9.1. kolegijos akademinės bendruomenės narių diskriminavimas kalba, veiksmais ar akademinio vertinimo, taip pat tokio diskriminavimo toleravimas;
  - 9.2. kolegijos akademinės bendruomenės nario žeminimas naudojantis savo, kaip dėstytojo arba administratoriaus, viršenybe.
10. Kolegijos akademinės bendruomenės narių tarpusavio santykiai grindžiami kolegialumo bei akademinio solidarumo principais, nukreipti į studijų bei mokslinių tyrimų kokybės ir kūrybinės atmosferos užtikrinimą. Šie principai pažeidžiami, kai:
- 10.1. profesinė konkurencija tarp kolegų įgyja nesąžiningas formas, dalyvaujama neteisėtuose, negarbinguose (gėdinguose ir kitu būdu nedoruose) sandoriuose, nuslepiaama akademinės bendruomenės nariams skirta informacija, skatinami ir / ar keliami konfliktai, intrigos;
  - 10.2. akademinės bendruomenės narys kitų narių akivaizdoje menkina nedalyvaujančio kolegos pedagoginės ir / ar mokslinės veiklos gebėjimus, teorines pažiūras ir asmenines savybes;
  - 10.3. rekomenduojant suteikti mokslo laipsnį, pedagoginį vardą, apdovanojimą ar kolegos veiklos pripažinimą kitomis formomis remiamasi asmeniniu, verslo ar politiniu santykiu, o ne dalykišku pateikto darbo vertinimu bei profesinėmis pretendento savybėmis;
  - 10.4. daromas psichologinis spaudimas akademinės bendruomenės nariui siekiant asmeninio įvertinimo arba norint nuslėpti nesąžiningus akademinis veiksmus;
  - 10.5. paviešinama ar viešai aptarinėjama konfidenciali informacija apie akademinės bendruomenės narius (pavyzdžiui, akademiniai pasiekimai, darbo užmokestis, karjeros ketinimai, sveikatos būklė, asmeniniai reikalai ir pan., išskyrus atvejus, kai pagal nustatytą Kolegijos tvarką asmuo pretenduoja eiti pareigas ir jo akademių, karjeros pasiekimų,

- patirties, profesinių ir asmens savybių aptarimas yra būtinas dėl tinkamumo pareigoms eiti vertinimo);
- 10.6. akademinės bendruomenės nario vardas žeminamas sistemingai (nuosekliai, planingai) pažeidžiant Kolegijos vidaus tvarkos dokumentais nustatytą tvarką.
  11. Kolegijos mokslinės bazės, kitų išteklių naudojimas turi būti tausas, atsakingas ir skirtas Kolegijos prisiimtų įsipareigojimų vykdymui. Šią nuostatą pažeidžia:
    - 11.1. materialinių, žmogiškųjų bei finansinių Kolegijos išteklių naudojimas politinei veiklai, privačiam verslui ar asmeninių poreikių tenkinimui;
    - 11.2. piktnaudžiavimas Kolegijos ištekliais vykdant projektus;
    - 11.3. Kolegijos nuosavybės niokojimas.
  12. Kiti bendrosios etikos pažeidimai yra:
    - 12.1. priekabiavimas prie Kolegijos bendruomenės nario, kai dėl amžiaus, lyties ar lytinės orientacijos, negalios, išvaizdos, rasės ar etninės priklausomybės, religijos ar įsitikinimų įžeidžiamas asmens orumas ir siekiama sukurti arba sukuriama bauginanti, priešiška, žeminanti ar įžeidžianti aplinka, taip pat kai toleruojamas žmogaus teises pažeidžiantis ir orumą žeminantis elgesys;
    - 12.2. bet koks bandymas daryti įtaką sprendimams, kuriuos priima Kolegijos bendruomenės nariai, grasinant, šantažuojant, teikiant melagingą informaciją, manipuliuojant užuojautos jausmais;
    - 12.3. kai Kolegijos intelektualinė nuosavybė ir materialiniai ištekliai naudojami netausojamai, neatsakingai ir ne Kolegijos prisiimtų įsipareigojimų vykdymui.

III. PEDAGOGINĖS VEIKLOS ETIKA

13. Kolegijos dėstytojo santykis su studentais grindžiamas akademinio bendradarbiavimo ir skaidrumo principais. Susisaistymas neakademinio pobūdžio įsipareigojimais gali sukelti interesų konfliktą, todėl dviprasmiški santykiai su studentais vengtini. Šiuos principus pažeidžia:
  - 13.1. studento ar dėstytojo siekimas užmegzti neakademinis (seksualinius ar intymius) santykius atitinkamai su dėstytoju ar studentu, kai sieja dėstomas kursas, vadovavimas tiriamajam darbui ar kitoks tiesioginis akademinis santykis, siekiant gauti naudos akademinuose santykiuose;
  - 13.2. dėstytojo vaidmens prisiėmimas šeimos nario, artimo draugo (turint tiesioginių, glaudžių ryšių, santykių), verslo partnerio atžvilgiu (egzaminavimas, vadovavimas rašto darbams ir pan.) tais atvejais, kai esama galimybės išvengti tokio vaidmens;
  - 13.3. tiesiogiai ir netiesiogiai (per kitus asmenis) įteiktų dovanų, neakademinio arba akademinio pobūdžio paslaugų, tiesiogiai nesusijusių su studijuojamais kursais, reikalavimas ir / ar priėmimas iš akademinės bendruomenės narių yra laikomas kyšiu ir yra nepriimtinas (kai primamos dovanos ar pramogos, bei kitos asmeninės naudos, kurios koku nors būdu galėtų paveikti darbuotojų veiklą, susijusią su Kolegijos veikla, taip pat, kai duodamos dovanos, siūlomos pramogos, bei kitos asmeninės naudos, kurios koku nors būdu galėtų veikti darbuotojų veiklą, susijusią su Kolegijos veikla).
14. Kolegijos studento žinių, gebėjimų bei įgūdžių vertinimas turi būti teisingas, sąžiningas, suderintas su dėstomo kurso tikslais:
  - 14.1. dėstytojas privalo principingai reaguoti ir pranešti Akademinės etikos komisijai apie studentų nesąžiningumo atvejus, tokius kaip plagijavimas, nusirašinėjimas, duomenų

- falsifikavimas, fabrikavimas, egzaminų ar įskaitų rezultatų klastojimas, naudojimas pašaline pagalba egzaminu ar vertinimo metu, svetimo rašto darbo pateikimas kaip savo, uždarbiavimas rengiant rašto darbus kitiems studentams, rašto darbo pirkimas ir jo pateikimas akademinės bendruomenės nario vertinimui, to paties įvertinto rašto darbo pateikimas atsiskaitant už kitą kursą ir pan.;
- 14.2. dėstytojas privalo mažinti galimybes pasireikšti studentų akademiniam nesąžiningumui atsiskaitymų metu;
  - 14.3. dėstytojas neturi reikalauti asmens duomenų iš studento ar dėstytojo grupinėse diskusijose, išskyrus Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatyme numatytais atvejais;
  - 14.4. dėstytojas privalo saugoti studento asmens duomenis Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatyme nustatyta tvarka;
  - 14.5. dėstytojas privalo vengti studento žinių įvertinimus sieti su studento dalyvavimu (nedalyvavimu) dėstytojui priimtinoje (nepriimtinoje) politinėje ar visuomeninėje veikloje;
  - 14.6. dėstytojas privalo vertinimo metu sudaryti tinkamas sąlygas studentams, turintiems specialiųjų poreikių (pavyzdžiui, regėjimo, klausos, judėjimo ir kitą negalią), kad jie galėtų atlikti užduotis.
15. Pasitikėjimo atmosferai kenkia konfidencialios informacijos apie studentą paviešinimas. Informacijos konfidencialumo principas reikalauja:
- 15.1. atskleisti informaciją tretiesiems asmenims apie studento akademinį įvertinimą ar nuobaudas, tik esant studento rašytiniam sutikimui ar teisiniam pagrindui dėl numatomos žalos kitiems asmenims;
  - 15.2. vengti aptarinėti įvairius studento pasiekimus, išskyrus tais atvejais, kai vertinamos studentų apeliacijos, aptariami egzaminų ar baigiamųjų darbų, praktikos ataskaitų rezultatai ir kiti akademiniai klausimai, kurių objektyvus sprendimas akivaizdžiai pateisina jų aptarimą;
  - 15.3. naudoti privataus pobūdžio informaciją mokymo ar mokslinio tyrimo tikslais, tik gavus studento rašytinį sutikimą; užtikrinti, kad pastabos apie studento rašto darbą, nepateiktą viešam gynimui, nebūtų prieinamos tretiesiems asmenims.

IV. MOKSLINĖS VEIKLOS ETIKA

16. Kolegijos mokslinė veikla yra grindžiama sąžiningu tyrimu ir tiesos siekimu, o tyrėjo elgesys – moralumu ir socialiai atsakingu elgesiu. Mokslinis tyrimas neturi daryti žalos visuomenei ir aplinkai. Pripažindami tiesą ir pažinimą aukščiausiu mokslinės veiklos siekiu, tikėdamiesi pasitikėjimo ir teisingo savo pasiekimų įvertinimo, akademinės bendruomenės nariai, vykdydami mokslinę veiklą, įsipareigoja vadovautis akademinio sąžiningumo principu. Akademinio sąžiningumo principą mokslinėje veikloje pažeidžia:
- 16.1. padirbinėjimas, klastojimas arba manipuliavimas (pavyzdžiui, nesamų duomenų sukūrimas, esamų duomenų koregavimas siekiant pagerinti ar pabloginti rezultatus). Būdingi padirbinėjimo, klastojimo arba manipuliavimo atvejai:
    - 16.1.1. padirbti parašai, pažymos, ataskaitų duomenys ar rezultatai ir kiti dokumentai (pavyzdžiui, akademinį užduočių (kursinių, projektinių ir kitų darbų) duomenys ar rezultatai);

- 16.1.2. nurodytas nesamas šaltinis, klaidingas šaltinio puslapis, tinklalapio lankymo data arba kitas šaltinio aprašo duomuo;
- 16.1.3. gautų duomenų, prieštaraujančių tyrimo hipotezei ir / ar klausimams, ir / ar tyrimo išvadų nutylėjimas;
- 16.1.4. sąmoningas klaidinančios informacijos apie empirinio tyrimo metodiką pateikimas;
- 16.1.5. nepagrįstas (nepelnytas) bendraautorystės primetimas studentams, kolegoms, pavaldiniams ar vadovams;
- 16.1.6. mokslinėje veikloje talkinusių asmenų intelektualinio ir / ar finansinio įnašo nepagrįstas neigimas arba nutylėjimas.
- 16.2. Empirinio tyrimo duomenų, kompiuterių programų, empirinės medžiagos pavyzdžių, rankraščio vagystė arba sąmoningas sugadinimas.
- 16.3. Plagijavimas, t. y. idėjų, duomenų ar tekstų nusavinimas nenurodant jų autoriaus, t. y. svetimų idėjų pateikimas kaip savų. Būdingi plagijavimo atvejai:
  - 16.3.1. pateiktas svetimas tekstas be citavimo ženklų – kabučių arba kito pobūdžio išskyrimo iš viso teksto (pavyzdžiui, atskira pastraipa, kursyvu);
  - 16.3.2. perpasakojant arba cituojant svetimą idėją, iliustracinę medžiagą ar duomenis nenurodytas tikslus šaltinis.
- 16.4. Nekorektiškas, tendencingas kolegos darbo kritikavimas ir sąmoningas menkinimas dėl asmeninės antipatijos, konkurencijos, politinių ar kitų su vertinamo mokslinio darbo profesionalumu nesusijusių motyvų.
- 16.5. Pagalba kitam atliekant akademinis veiksmus, pažeidžiančius akademinio sąžiningumo principą.
- 16.6. Akademinis kyšininkavimas, t. y. atlygio už akademinės paslaugas siūlymas arba davimas (asmeninis arba grupinis).

V. STUDENTŲ IR KLAUSYTOJŲ AKADEMINĖS VEIKLOS ETIKA

- 17. Kolegijos studentai ir klausytojai studijų procese vadovaujasi akademinio sąžiningumo principu. Akademinio sąžiningumo principą studijų procese pažeidžia:
  - 17.1. nusirašinėjimas arba leidimas kitam nusirašyti;
  - 17.2. nepranešimas apie pastebėtus akademinės bendruomenės narių akademinio nesąžiningumo atvejus;
  - 17.3. pasakinėjimas, ruošinukų naudojimas, elektroninių ar virtualiojo ryšio priemonių, kitų technologijų naudojimas, siekiant nepelnyto vertinimo rezultato, egzaminatoriaus nurodymų dėl vertinimo tvarkos nepaisymas;
  - 17.4. plagijavimas, t. y. svetimo rašto darbo pateikimas kaip savo;
  - 17.5. pasinaudojimas kito asmens darbu ar jo rezultatais atsiskaitymo metu;
  - 17.6. to paties rašto darbo pateikimas atsiskaitant už kelis kursus;
  - 17.7. studento atsiskaitymas už save pasitelkiant kitą asmenį ar atsiskaitymas už kitą asmenį ir kt.
- 18. Akademinės etikos pažeidimai yra:
  - 18.1. dėstytojo ir studento etiško santykio pažeidimai;
  - 18.2. studento žinių ir įgūdžių vertinimo etikos pažeidimai;
  - 18.3. akademinio sąžiningumo pažeidimai;
  - 18.4. mokslinės veiklos etikos pažeidimai;
  - 18.5. pasitikėjimo atmosferos griovimas atskleidžiant konfidencialią informaciją.

19. Kolegijos studentai įsipareigoja laikytis visuotinai pripažįstamų etikos principų ir paskaitų, pratybų, seminarų, atsiskaitymų bei konsultacijų metu vadovautis konstruktyvumo, abipusės pagarbos dėstytojo ir kitų studijuojančiųjų asmenų atžvilgiu, žinių siekimo ir kompetencijų ugdymo, darbinės aplinkos kūrimo principais. Šių visuotinai pripažįstamų etikos principų pažeidimai yra:
  - 19.1. vėlavimas arba pasišalinimas iš paskaitos, pratybų, seminarų, atsiskaitymo, konsultacijos anksčiau laiko;
  - 19.2. paskaitų ir atsiskaitymų metu naudojimasis mobiliuoju ir radijo ryšio priemonėmis;
  - 19.3. naudojimasis nešiojamais kompiuteriais, nesusijęs su paskaitos, pratybų, seminarų, atsiskaitymo, konsultacijos turiniu;
  - 19.4. maisto ir gėrimų vartojimas, išskyrus atvejus, kai tai daryti pagal išankstinį susitarimą leidžiama;
  - 19.5. nemandagus elgesys (kalbančiojo pertraukinėjimas, šnabždėjimas, paslėptas arba išreikštas šaipymasis ir pan.) arba kiti veiksmai, trukdantys paskaitą, pratybas, seminarus, atsiskaitymą, konsultaciją;
  - 19.6. nemandagus ar įžeidžiantis bendravimo tonas žodžiu, raštu ar elektroninės komunikacijos priemonėmis;
  - 19.7. be dėstytojo leidimo judėjimas po/į/iš auditorijos.
20. Kiekvienas studentas, įstojęs į Kolegiją, pasirašo *Studento sąžiningumo deklaraciją* (1 priedas), kuri galioja visą studijų sutarties galiojimo laikotarpį. Šią deklaraciją gali pasirašyti ir klausytojai Kolegijos nustatyta tvarka. Taip pat Kolegija gali taikyti pasižadėjimo sąžiningai elgtis kiekvieno atsiskaitymo metu tvarką (pavyzdžiui, atsiskaitymo raštu pirmame lape nurodyti studentams užrašyti šį sakinį: „*Įsipareigoju savarankiškai ir sąžiningai atlikti šio atsiskaitymo užduotis.*“), atlikti garso ir / ar vaizdo įrašą. Sąžiningo elgesio pasižadėjimai, garso ir vaizdo įrašai saugomi tiek dienų, per kiek Kolegijoje yra numatyta pateikti apeliaciją, o nesant apeliacijos, sąžiningo elgesio pasižadėjimai, garso ir vaizdo įrašai tvarkomi Kolegijos nustatyta tvarka.
21. Studentai ir klausytojai įsipareigoja naudoti Kolegijos infrastruktūrą (mokslinę ir kompiuterinę įrangą, biblioteką ir kitus išteklius atsakingai, tausiai ir pagal paskirtį).
22. Akademinio sąžiningumo pažeidimai yra:
  - 22.1. *Plagijavimas*. Būdingi plagijavimo atvejai:
    - 22.1.1. kai svetimas tekstas (kitų autorių darbai, idėjos, iliustracinė medžiaga, faktai) pateikiamas be citavimo ženklų (kabučiu arba kitokio pobūdžio išskyrimo iš viso teksto, pvz., atskira pastraipa, kursyvu) ir/arba nepateikiant nuorodos į originalų šaltinį;
    - 22.1.2. kai pažeidžiami citavimo reikalavimai (citata – tai trumpos apimties (paprastai vienos arba kelių eilučių) kito autoriaus originalus tekstas, įterptas į savo kūrinį, siekiant geriau atskleisti savo mintis, idėjas; citavimas – tai saikingas (paprastai vienos arba kelių) citatų panaudojimas savo darbe).
  - 22.2. *Sukčiavimas*. Būdingi sukčiavimo atvejai:
    - 22.2.1. kai nusirašinėjama arba bandoma nusirašinėti;
    - 22.2.2. kai kalbama atsiskaitymų metu negavus dėstytojo leidimo;
    - 22.2.3. kai bandoma žiūrėti į kito studijuojančiojo darbą;
    - 22.2.4. kai atsiskaitymų metu naudojama arba bandoma naudotis bet kokia medžiaga, informacija, mokymosi priemone ar pagalba, kurios nenurodė dėstytojas arba dalyko reikmės;

- 22.2.5. kai svetimas rašto darbas įteikiamas kaip savas arba kai pasinaudojama kito studento darbu ar jo rezultatais atsiskaitant;
- 22.2.6. kai tas pats rašto darbas pateikiamas ne vieną kartą (atsiskaitant už kelis kursus ir pan.);
- 22.2.7. kai atsiskaitoma už kitą asmenį.
- 22.3. *Padirbinėjimas*. Būdingi padirbinėjimo atvejai:
  - 22.3.1. kai dėstytojo jau įvertintas rašto darbas pataisomas be dėstytojo sutikimo siekiant pareikalauti aukštesnio įvertinimo;
  - 22.3.2. kai padirbinėjami dėstytojų, praktikos vadovų, administracijos darbuotojų parašai, pažymos, kiti dokumentai;
  - 22.3.3. kai padirbinėjami akademinų užduočių (baigiamųjų darbų, kursinių, praktikos ir kitų darbų) duomenys ar rezultatai.
- 22.4. *Kyšininkavimas* – nereglamentuoto atlygio už akademinės paslaugas siūlymas arba davimas (asmeninis ar grupinis).

VI. BENDROSIOS IR AKADEMINĖS ETIKOS KODEKSO PRIĖMIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

- 23. Etikos kodeksą, pritarus Kolegijos Akademinėi tarybai, tvirtina Kolegijos direktorius.
- 24. Kodekse yra nustatyta etikos pažeidimų nagrinėjimo tvarka instituciniu ir nacionaliniu lygmenimis.
- 25. Su Kodekso nuostatomis ir atitinkamais reglamentuojančiais dokumentais Kolegijos akademinė bendruomenė ir studentai susipažįsta savo asmeninėje paskyriuje Virtualioje mokymosi aplinkoje (VMA).
- 26. Kodeksas yra skelbiamas viešai Kolegijos interneto svetainėje.
- 27. Kodekse nustatytos sankcijos už akademinės etikos pažeidimus yra diferencijuojamos pagal pažeidimo sunkumą, o Akademinės etikos komisijos veiklą reglamentuojančiame teisės akte apibrėžiama pranešimų nagrinėjimo tvarka, sankcijų nustatymo kriterijai ir kitos nuostatos, padedančios objektyviai ir teisingai įvertinti pranešimo aplinkybes ir pateikti sprendimo siūlymą. Sankcijomis yra įvardijamos kaip įvairios elgesį reguliuojančios priemonės (pastaba, įspėjimas, viešo atsiprašymo siūlymas, pašalinimas iš Kolegijos be teisės sugrįžti tęsti studijas tam tikrą periodą, įpareigojimas studijuoti papildomus kursus, diplomo atšaukimas ir pan.).
- 28. Kodeksas negali numatyti visų neetiško elgesio atvejų, todėl Akademinė etikos komisija, nagrinėdama konkrečius pranešimus dėl nederamo elgesio kodekso nenumatytais atvejais, sprendžia, ar konkretus poelgis suderinamas su akademinės bendruomenės pripažintomis pamatinėmis akademinės etikos vertybėmis.

VII. AKADEMINĖS ETIKOS KODEKSO PRIEŽIŪRA

- 29. Kodekso priežiūrą vykdo Akademinė etikos komisija, vadovaudamasi Kodekso nuostatomis ir jo veiklą reglamentuojančiu teisės aktu.
- 30. Akademinės etikos komisija yra sudaryta iš trijų suinteresuotųjų šalių grupių lygiomis dalimis: darbuotojų, studentų ir socialinių partnerių.
- 31. Akademinės etikos komisija dirba vadovaudamasi jos veiklą reglamentuojančiu teisės aktu, kurį tvirtina Kolegijos direktorius.
- 32. Akademinės etikos komisija pagal poreikį į posėdžius turi teisę kviešti ekspertus.

33. Akademinės etikos komisijos nariai atitinka šiuos reikalavimus: nepriekaištinga reputacija, patirtis akademinės etikos principų įgyvendinimo srityje.
34. Akademinės etikos komisija inicijuoja kodekso papildymus ar pataisas ir teikia juos svarstyti ir tvirtinti Kolegijos Akademinei tarybai.
35. Akademinės etikos komisija priima ir svarsto pranešimus ar informaciją apie galimus akademinės etikos pažeidimus.
36. Akademinės etikos komisijos posėdžiai šaukiami gavus pranešimą ar informaciją apie galimus akademinės etikos ir / ar procedūrų pažeidimus arba siekiant inicijuoti Kodekso papildymus ar pataisas.
37. Akademinės etikos komisija pranešimo ar informacijos apie galimus akademinės etikos pažeidimus, išskyrus 16.1 ir 16.3 papunkčiuose nustatytus pažeidimus, nenagrinėja, jeigu nuo galimų akademinės etikos pažeidimų padarymo ar paaikšėjimo dienos iki pranešimo ar informacijos gavimo dienos yra praėję daugiau kaip vieneri kalendoriniai metai. Akademinės etikos komisija nenagrinėja ir pranešimų ar informacijos apie galimus procedūrų pažeidimus Kolegijoje. Apie sprendimą nenagrinėti pranešimo ar informacijos ir pranešimo ar informacijos perdavimą Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriui Akademinės etikos komisija raštu asmeniui praneša ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo pranešimo ar informacijos gavimo dienos.
38. Akademinės etikos komisija apie sprendimą nenagrinėti pranešimo ar informacijos nedelsiant praneša ir susijusią medžiagą perduoda Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriui, kuris nusprendžia dėl tyrimo savo iniciatyva pradėjimo.
39. Jeigu Kolegijoje nustatomi galimo etikos pažeidimo požymiai, apie tai pranešama Akademinės etikos komisijai, kuri tokį pranešimą nagrinėja Kodekso 40 punkte nustatyta tvarka.
40. Pranešimai dėl galimų etikos pažeidimų pateikiami raštu Akademinės etikos komisijos pirmininkui.
41. Priimami svarstyti tik motyvuoti pranešimai. Anoniminiai pranešimai nagrinėjami Kolegijos tvarka.
42. Pagrindas pradėti nagrinėjimą dėl galimo akademinės etikos pažeidimo:
  - 42.1. asmens (pareiškėjo) rašytinis pranešimas su nurodytais faktais ir juos pagrindžiančiais dokumentais;
  - 42.2. kai Akademinės etikos komisijai tampa žinoma informacija apie galimai padarytą etikos pažeidimą.
43. Akademinės etikos komisija privalo išnagrinėti gautą pranešimą ar informaciją, priimti sprendimą ir raštu (pasirašytu Akademinės etikos komisijos pirmininko) atsakyti pareiškėjui ar suinteresuotam asmeniui ne vėliau kaip per 60 kalendorinių dienų nuo pranešimo ar informacijos gavimo dienos. Akademinės etikos komisija pranešimo ar informacijos išnagrinėjimo terminą gali pratęsti motyvuotu sprendimu.
44. Akademinės bendruomenės narys, dėl kurio gautas pranešimas ar informacija, yra informuojamas apie pranešimo turinį ir pateikia raštu paaikškinimus per 5 darbo dienas nuo informavimo dienos. Esant akademinės bendruomenės narių, dėl kurių gautas pranešimas ar informacija, prašymui, gali būti pateikiama susipažinti su asmens duomenų subjektu susijusi esama medžiaga ir, jeigu reikia, ji nuasmeninama, nustačius kito asmens duomenų buvimą. Akademinės etikos komisija turi teisę priimti sprendimą, jeigu akademinės bendruomenės narys, dėl kurio gautas pranešimas ar informacija, atsisako pateikti arba nepateikia paaikškinimų per nustatytą laiką.

45. Akademinės bendruomenės narys, dėl kurio gautas pranešimas ar informacija, turi teisę dalyvauti Akademinės etikos komisijos posėdyje, kuriame svarstomas su juo susijęs pranešimas ar informacija.
46. Akademinės etikos komisijos nariai privalo laikytis konfidencialumo ir neatskleisti (neskleisti) tiriamos medžiagos ir / ar informacijos apie tiriamą medžiagą, kol atliekamas tyrimas, užtikrinti pranešėjo konfidencialumą.
47. Akademinės etikos komisijos sprendimai yra priimami paprasta balsų dauguma. Jeigu posėdyje dalyvaujančių Akademinės etikos komisijos narių balsai pasiskirsto po lygiai, Akademinės etikos komisijos pirmininko balsas yra lemiamas.
48. Akademinės etikos komisija, išnagrinėjusi pranešimą ar informaciją ir nustačiusi akademinės etikos pažeidimą, atsižvelgdama į pažeidimo sunkumą, priima sprendimą:
  - 48.1. raštu įspėti akademinės bendruomenės narį ir paskelbti nuasmenintą informaciją apie Akademinės etikos komisijos sprendimą paskelbti Kolegijos interneto svetainėje;
  - 48.2. rekomenduoti Kolegijos direktoriui paskirti vieną ar kelias sankcijas, numatytas Kolegijos teisės aktuose;
  - 48.3. rekomenduoti akademinės etikos užtikrinimo priemones Kolegijoje.

VIII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

49. Kiekvienas dėstytojas, mokslo darbuotojas, ir kitas tyrėjas pradėjęs eiti pareigas Kolegijoje, turėtų pasirašyti *Dėstytojo sąžiningumo deklaraciją* (Priedas Nr. 2).
50. Stojančiajam į Kolegiją, klausytojui, pretendentui eiti pareigas Kolegijoje, partneriams, su kuriais pasirašyta bendradarbiavimo sutartis, taikomos šio Kodekso nuostatos Kolegijos nustatyta tvarka.
51. Kolegija rengiant šį Kodeksą pagal galimybes atsižvelgė į užsienio šalių ir tarptautinę patirtį, susijusią su akademinės etikos klausimų reglamentavimu, akademinės etikos nuostatų įgyvendinimu ir akademinės etikos pažeidimų nustatymu (Lietuvos mokslų akademijos Mokslininko etikos kodekso, tarptautinių dokumentų (kaip Europos Sąjungos socioekonominių tyrimų etikos kodekso, Europos mokslo fondo Mokslinių tyrimų sąžiningumo elgesio kodekso, Rio de Žaneiro, Bukarešto, Helsinkio deklaracijų), tarptautinių akademinų ir / ar profesinių asociacijų ir organizacijų) ir pan.

Vilniaus verslo kolegijos
Bendrosios ir akademinės etikos
kodekso, patvirtinto
2020-11-10
direktorės įsakymu Nr. V-28A,
1 priedas

(STUDENTO SAŽININGUMO DEKLARACIJOS FORMA)

VŠĮ Vilniaus verslo kolegija, 191807983, Kalvarijų g. 129-401, LT-08221 Vilnius

---

(Kolegijos pavadinimas, juridinio asmens kodas, adresas)

(Studento vardas ir pavardė, studento pažymėjimo Nr.)

(Katedros pavadinimas)

(Studijų programos pavadinimas, akademinė grupė)

**STUDENTO
SAŽININGUMO DEKLARACIJA**

20 ____ - ____ - ____
(data)

Pripažindamas(-a), kad:

- tiesa, žinojimas ir supratimas yra aukščiausios mokslo ir studijų vertybės, o

---

(mokslo ir studijų institucijos institucinės vertybės, įtvirtintos strateginiuose dokumentuose)

yra ir VŠĮ Vilniaus verslo kolegijos institucinės vertybės;

- tik sąžiningais būdais įgyjamas pranašumas prieš kitus akademinės bendruomenės narius.

Įvertindamas(-a) tai, kad akademinis sąžiningumas:

- padeda mokslo ir studijų sistemos atvirumui ir integracijai į tarptautinę mokslinių tyrimų ir aukštojo mokslo erdvę, darnios mokslo ir studijų sistemos vystymuisi bei etiškai atsakingos asmenybės ugdymui;
- skatina akademinę etiką, atsakingą naudojimąsi akademinė laisve ir sąžiningos konkurencijos principu;
- stiprina pasitikėjimą aukštojo mokslo ir mokslinių tyrimų verte ir turi tiesioginę teigiamą įtaką studijų kokybei, mokslo ir studijų institucijos vardui;
- riboja visuomenės ydų (ypač korupcijos) toleravimą bei klestėjimą.

Ir suprasdamas(-a), kad:

- kiekvienas akademinės bendruomenės narys turi imtis iniciatyvos ir priimti atsakomybę už akademinio nesąžiningumo sprendimų paiešką ir jų taikymą kiekvienoje akademinėje veikloje;
- apsisprendimas besąlygiškai laikytis akademinio sąžiningumo principo ir taisyklių padeda sumažinti šios problemos paplitimą.

Pasirašydamas(-a) šią deklaraciją laisva ir sąmoninga valia įsipareigoju:

- visą studijų laikotarpį laikytis VŠĮ Vilniaus verslo kolegijos *BENDROSIOS IR AKADEMINĖS ETIKOS KODEKSO* ir kitų dokumentų, reglamentuojančių etišką elgesį, nuostatų;
- atsakingai žvelgti į savo kaip studento(-ės) pareigas ir sąžiningai jas vykdyti;
- būdamas studentu(-e) rodyti pavyzdį kitiems akademinės bendruomenės nariams, netoleruoti akademinio nesąžiningumo atvejų ir vykdyti savo pareigą tokius atvejus pranešti, atskleisti;
- aktyviais veiksmais prisidėti prie sąžiningos akademinės aplinkos kūrimo ir puoselėjimo VŠĮ Vilniaus verslo kolegijoje.

Sutinku, kad už akademinės etikos pažeidimus laikant egzaminus, tarpinius atsiskaitymus, ruošiant ir atsiskaitant už savarankiškus, projektinius ar baigiamąjį darbus, atliekant mokslinius tyrimus, skelbiant mokslinių tyrimų rezultatus (pavyzdžiui, leidiniuose, renginiuose), man privalo būti skiriamos VŠĮ Vilniaus verslo kolegijos BENDRAJAME IR AKADEMINĖS ETIKOS KODEKSE numatytos sankcijos.

(Studento vardas ir pavardė)

(Parašas)

Vilniaus verslo kolegijos
Bendrosios ir akademinės etikos
kodekso, patvirtinto
2020-11-10
direktorės įsakymu Nr. V-28A,
2 priedas

(DĖSTYTOJO SAŽININGUMO DEKLARACIJOS FORMA)

VŠĮ Vilniaus verslo kolegija, 191807983, Kalvarijų g. 129-401, LT-08221 Vilnius

---

(Kolegijos pavadinimas, juridinio asmens kodas, adresas)

(Dėstytojo vardas ir pavardė, asmens kodas)

(Katedros pavadinimas)

**DĖSTYTOJO
SAŽININGUMO DEKLARACIJA**

20 ____ - ____ - ____
(data)

Pripažindamas(-a), kad:

- tiesa, žinojimas ir supratimas yra aukščiausios mokslo ir studijų vertybės, o

---

(mokslo ir studijų institucijos institucinės vertybės, įtvirtintos strateginiuose dokumentuose)

yra ir VŠĮ Vilniaus verslo kolegijos institucinės vertybės;

- tik sąžiningais būdais įgyjamas pranašumas prieš kitus akademinės bendruomenės narius.

Įvertindamas(-a) tai, kad akademinis sąžiningumas:

- padeda mokslo ir studijų sistemos atvirumui ir integracijai į tarptautinę mokslinių tyrimų ir aukštojo mokslo erdvę, darnios mokslo ir studijų sistemos vystymuisi bei etiškai atsakingos asmenybės ugdymui;
- skatina akademinę etiką, atsakingą naudojimąsi akademinė laisve ir sąžiningos konkurencijos principu;
- stiprina pasitikėjimą aukštojo mokslo ir mokslinių tyrimų verte ir turi tiesioginę teigiamą įtaką studijų kokybei, mokslo ir studijų institucijos vardui;
- riboja visuomenės ydų (ypač korupcijos) toleravimą bei klestėjimą.

Ir suprasdamas(-a), kad:

- kiekvienas akademinės bendruomenės narys turi imtis iniciatyvos ir priimti atsakomybę už akademinio nesąžiningumo sprendimų paiešką ir jų taikymą kiekvienoje akademinėje veikloje;
- apsisprendimas besąlygiškai laikytis akademinio sąžiningumo principo ir taisyklių padeda sumažinti šios problemos paplitimą.

Pasirašydamas(-a) šią deklaraciją laisva ir sąmoninga valia įsipareigoju:

- visą studijų laikotarpį laikytis VŠĮ Vilniaus verslo kolegijos *BENDROSIOS IR AKADEMINĖS ETIKOS KODEKSO* ir kitų dokumentų, reglamentuojančių etišką elgesį, nuostatų;
- atsakingai žvelgti į savo kaip dėstytojo(-jos) pareigas ir sąžiningai jas vykdyti;
- būdamas dėstytoju(-a) rodyti pavyzdį kitiems akademinės bendruomenės nariams, netoleruoti akademinio nesąžiningumo atvejų ir vykdyti savo pareigą tokius atvejus pranešti, atskleisti;
- aktyviais veiksmais prisidėti prie sąžiningos akademinės aplinkos kūrimo ir puoselėjimo VŠĮ Vilniaus verslo kolegijoje.

Sutinku, kad už akademinės etikos pažeidimus akademinėje veikloje, atliekant mokslinius tyrimus, skelbiant mokslinių tyrimų rezultatus (pavyzdžiui, leidiniuose, renginiuose), man privalo būti skiriamos VŠĮ Vilniaus verslo kolegijos BENDRAJAME IR AKADEMINĖS ETIKOS KODEKSE numatytos sankcijos.

(Dėstytojo vardas ir pavardė)

(Parašas)